

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2541/23
16.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у поступку по тужби тужиоца АА из ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Милина Марковић, адвокат из Уба, ул.Милоша Селаковића бр.4, против тужених Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, МБ 17855140, ул.Немањина бр.22, које заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ул.Вука Караџића бр.5 и ББ из ..., ради утврђења, одлучујући о жалби тужене Републике Србије против пресуде Основног суда у Убу П 799/22 од 28.02.2023. године, по одржаном рочишту за главну и јавну расправу отворену у другостепеном поступку, закључену дана 16.05.2024. године донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Убу П 799/22 од 28.02.2023. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ преиначење тужбе тужиоца из поднеска од 08.04.2024. године.

УТВРЂУЈЕ СЕ да је тужилац АА из ... одржајем стекао право својине на делу кп.бр.... пашњак треће класе, у потесу ... пов.1.06.01 хектара који је уписан у ЛН бр... КО ..., евидентирано као јавна својина Републике Србије-корисник Министарство пољопривреде и заштите животне средине Београд, са уделом 6267/10563 и као приватна својина ББ из ..., са уделом од 4296/10563, који сувласнички удео одговара крајњем југозападном делу кп.бр... КО ..., у површини од 0.62.67 хектара у следећим мерама и границама, са југозападне стране до кп.бр.... КО ..., у дужини од 79,03 метара, северозападне стране до јавног пута кп.бр.... КО ... у дужини од 82,86 метара, североисточне стране до остатка кп.бр.... КО ... у дужини 75,57 метара и са југоисточне стране до кп.бр.... КО ... у дужини од 9,67 метара до кп.бр.... КО ... у дужини 18,10 метара и до кп.бр... КО ... у дужини од 58,78 метара, у укупној дужини југоисточне стране у износу од 86,55 метара који део одговара поменутом уписаном сувласничком уделу тужене Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде од 6267/10563, а што су тужени Република Србија-Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде као сувласник удела од 6267/10563 на напред наведеној непокретности, а тужена ББ из ..., као сувласник на преосталом делу парцеле са уделом од 4296/10563 дужни признати и трпети, све у року од 15 дана по пријему пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ тужба у делу у коме је тужилац тражио да тужени трпе формирање засебне парцеле у наведеним мерама и границама, у површини од 0.62.67 хектара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Република Србија-Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, да тужиоцу на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 87.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђује се да је тужилац по основу уговора о доживотном издржавању и одржајем стекао право својине на делу кп.бр.... пашњак треће класе, у потесу ... пов.1.06.01 хектара који је уписан у ЛН бр... КО ..., евидентирано као јавна својина Републике Србије-корисник Министарство пољопривреде и заштите животне средине Београд, са уделом 6267/10563 приватна својина ББ из ..., са уделом од 4296/10563, који сувласнички удео одговара крајњем југозападном делу кп.бр... КО ..., у површини од 0.62.67 хектара у следећим мерама и границама, са југозападне стране до кп.бр... КО ..., у дужини од 79,03 метара, северозападне стране до јавног пута кп.бр... КО ... у дужини од 82,86 метара, североисточне стране до остатка кп.бр.... КО ... у дужини 75,57 метара и са југоисточне стране до кп.бр.... КО ... у дужини од 9,67 метара до кп.бр.... КО ... у дужини 18,10 метара и до кп.бр.... КО ... у дужини од 58,78 метара, у укупној дужини југоисточне стране у износу од 86,55 метара који део одговара поменутом уписаном сувласничком уделу тужене Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, од 6267/10563, а што су тужени Република Србија-Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде као сувласник удела од 6267/10563 на напред наведеној непокретности, а тужена ББ из ..., као сувласник на преосталом делу парцеле са уделом од 4296/10563 дужни признати и трпети, као и трпети формирање засебне парцеле у наведеним границама у површини од 0.62.67 хектара, све у року од 15 дана по пријему пресуде. Ставом другим обавезује се тужена Република Србија-Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде да тужиоцу на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 65.300,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио заступник тужене Републике Србије, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у границама законских овлашћења из чл.386 Закона о парничном поступку - ЗПП-а (Сл. гласник РС 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон) те оценио да је сагласно чл.383 став 3 ЗПП-а у овом поступку било нужно отворити расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једанпут укинута, а у поновном поступку је учињена битна повреда одредаба

парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 7 ЗПП-а на које Апелациони суд пази по службеној дужности.

Наиме, из стања у списима, произлази да је у првостепеном поступку након укидања пресуде Основног суда у Убу П 137/19 од 17.01.2020. године, исправљене решењем Основног суда у Убу П 137/19 од 18.06.2020. године решењем Апелационог суда у Београду Гж 2263/20 од 21.10.2022. године, првостепени суд заказао и одржао рочиште за главну расправу дана 19.01.2023. године, на које није позвао тужену ББ, нити је исту позвао на рочиште на коме је закључена главна расправа 28.02.2023. године. Поред тога, на рочишту одржаном дана 28.02.2023. године, тужилац је поставио евентуални тужбени захтев, а уредио основни тужбени захтев, који записник није достављен туженима, чиме је такође учињена битна повреда одредаба парничног поступка, из члана 374 став 2 тачка 7 ЗПП. Наведене битне повреде су отклоњене отварањем расправе у другостепеном поступку, те укидањем ожалбене пресуде и одлучивањем о захтеву тужиоца.

Приликом одлучивања о постављеном тужбеном захтеву тужиоца, Апелациони суд је најпре ценио постојање основног и евентуалног тужбеног захтева, како их је тужилац означио. Имајући у виду стање у списима, односно садржину првобитно постављеног тужбеног захтева те уређење истог са записника са рочишта од 28.02.2023. године, Апелациони суд је оценио да се не може сматрати да постоји основни и евентуални тужбени захтев, с обзиром да је евентуални тужбени захтев тужиоца садржан у основном, а једина разлика између та два захтева је у томе што се основним тужбеним захтевом тражи и формирање нове парцеле у одређеним мерама и границама.

Поред тога, како се тужбени захтев не може преиначити у фази отворене расправе пред другостепеним судом јер тужилац сагласно члану 199 став 1 у вези члана 385 ЗПП-а тужбу може преиначити само до закључења главне расправе пред првостепеним судом, то у овој фази поступка није дозвољено преиначење тужбеног захтева по поднеску тужиоца од 02.04.2024. године, примљеног у Апелациони суд у Београду дана 08.04.2024. године, којим се тужбеном захтеву додаје још и захтев да се формирају две парцеле и то на име тужиоца и на име тужене ББ. Са изложеног, одлучивано је само о једном тужбеном захтеву који је постављен у првостепеном поступку и коначно уређен на рочишту дана 28.02.2023.године.

На одржаној расправи у доказном поступку Апелациони суд је поново извео доказе који су изведени пред првостепеним судом, те извршио увид у оригинале уговора који се налазе у шкарт списима, а који у поновном поступку нису, по налогу другостепеног суда из претходног укидног решења уложени у основне списе првостепеног суда, те је, након њихове оцене, у складу са одредбом члана 8 ЗПП-а утврдио следеће чињенично стање:

Између продавца ПД "Света Поповић" из Уба и правног претходника овде тужиоца, његовог оца ВВ из ..., као купца, закључен је уговор о купопродаји, који је оверен пред Општинским судом у Убу под Ов. бр.1072/64 дана 21.11.1964. године, којим је уговорено да продавац продаје земљиште у друштвеној својини, део катастарске парцеле ..., која по новом премеру одговара катастарској парцели ...,

пашњак треће класе звани "... " у површини од 0.08.87 ха, уписан у ЗКУЛ ..., односно ПЛ ... КО ... за купопродајну цену од 2.300 тадашњих динара по 1 ару, да је купац до тада положио део купопродајне цене од 10.000,00 динара, а преостали део од 10.401,00 динар на дан овере уговора, те да је продавац купцу на дан овере уговора предао земљиште у државину без икаквих дугова и терета, уз дозволу укњижбе права власништва без даљег пристанка продавца.

Уговором о размени (трампи) непокретности између истих уговарача овереним пред Општинским судом у Убу под Ов.бр.203/66 дана 09.03.1966. године уговарач ВВ даје предузећу "Света Поповић" из Уба у својину део своје катастарске парцеле ..., која по новом премеру одговара целој катастарској парцели ..., њиви треће класе у површини од 0.53.80 ха КО ... за западни део катастарске парцеле ..., која по новом премеру представља део катастарске парцеле ... у површини од 0.53.80 ха КО ... уз међусобну сагласност за укњижбу права својине уговором стечених непокретности и констатацију да је размена земљишта извршена у циљу арондације земљишта наведеног предузећа.

Пред Општинским судом у Убу под бројем ЗР-102/99 од 07.10.1999. године оверен је уговор о доживотном издржавању између ВВ из ..., као примаоца издржавања и његовог сина АА из ..., овде тужиоца, као даваоца издржавања, којим је уговорено да ће као накнаду за дато издржавање давалац издржавања након смрти примаоца издржавања стећи право својине, између осталог, и на делу катастарске парцеле ..., које је прималац издржавања прибавио по основу наведених уговора.

Решењем Основног суда у Ваљеву О 3727/10 од 08.12.2010. године, стављено ван снаге решење истог суда О.бр.681/10 од 23.04.2010. године и обустављен поступак расправљања заоставштине иза покојног ВВ у погледу имовине којом је располагао уговором о доживотном издржавању.

Према препису листа непокретности ... КО ... од 15.03.2019. године сувласници катастарске парцеле ... површине 1.06.01 ха су тужени Република Србија са уделом 6267/10563 и ББ са уделом од 4296/10563.

На основу налаза и мишљења вештака геометра утврђене су мере и границе дела катастарске парцеле ... у површини од 0.62.67 ха, ближе описане у ставу првом изреке пресуде чији је тужилац држалац, а која је део наведених уговора и који уједно одговара сувласничком уделу евидентираном на име тужене Републике Србије.

Из исказа сведока ГГ и ДД, утврђено је да је непокретност одузета пре више од 50 година од деде сведока ГГ, након чега ју је тужиочев отац ВВ стекао разменом са предузећем ПД "Света Поповић" из Уба држећи је до своје смрти заједно са тужиоцем, након чега је тужилац такође био несметани држалац што је и данас. Тужилац је држалац наведене површине земљишта, док преостали део парцеле држи тетка сведока ВВ тужена ББ, која се у току поступка иако уредно позивана и у току другостепеног поступка није упуштала у расправљање.

Оценом исказа тужиоца и сведока у првостепеном поступку, те увидом у оригинале наведених уговора о купопродаји и трампи, те оценом свих изведених доказа

у смислу члана 8 ЗПП утврђено је да је правилан закључак првостепеног суда да је тужилац стекао по основу одржаја спорни део парцеле тужених. Оцена прибављених исказа нужно подразумева анализу како сваког од њих засебно, тако и њихове међусобне повезаности, а цењена је и њихова сагласност са другим изведеним доказима. Осим оцене садржине исказа узето је у обзир и процесно понашање странака у поступку.

На основу такве анализе оцењено је да се, као истинитом, може поклонити вера исказу тужиоца и сведока, који су сагласни садржини изведених писаних доказа, уговора о купопродаји и трампи, као правном основу државине тужиоцевог правног претходника, његовог оца ВВ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд је закључио да је правни претходник тужиоца, његов отац ВВ ступио у закониту државину предметне непокретности, од момента закључења уговора 21.11.1964. године и 09.03.1966. године, на основу којих су му делови наведене парцеле и предати у државину, да је био савестан држалац, а након њега и тужилац по основу уговора о доживотном издржавању. Како је од ступања на снагу новела Закона о основама својинскоправних односа 04.07.1996. године омогућено стицање права својине одржајем и на стварима у друштвеној, односно државној својини тако да се временски период за редован, односно ванредан одржај се у овом случају рачуна тек од 04.07.1996. године, по оцени суда у време подношења тужбе 20.03.2019. године је истекао и рок за ванредни одржај, те је тужилац по основу одржаја, за део предметне парцеле коју је његов отац користио по основу наведених уговора од 1963. и 1964.године стекао одржајем у мерама и границама које одговарају уписаном сувласнички уделу од 6267/10563 катастарске парцеле ... првотужене, односно у мерама и границама ближе наведеним у ставу првом изреке ожалбене пресуде у складу са налазом вештака који је излазио на лице места ради утврђивања мера и граница у којима тужилац држи предметну непокретност, а које су једнаке збиру површина које је правни претходник тужиоца, његов отац ВВ држао по основу уговора о купопродаји и уговора о трампи закљученим са ПД "Света Поповић" из Уба.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одредби члана 28 и 72 ЗОСПО првостепени суд је правилно оценио да је тужилац стекао право својине на делу спорне парцеле на основу одржаја као савестан држалац. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 72 ЗОСПО којом је прописано да се савесност државине претпоставља, те правилно оценио да је на туженима терет доказивања да тужилац, као ни његов отац као правни претходник није био савестан, јер тужена Република Србија претпоставку савесности тужиоца и његовог правног претходника предложеним и приложеним доказима није оборила.

Ово стога што савесност правног претходника тужиоца произлази из изведених доказа, које је и овај суд, као другостепени ценито, а након његове смрти државина овде тужиоца као примаоца издржавања, односно сингуларног сукцесора је такође савесна, сходном применом одредбе члана 28 став 5 ЗОСПО. Наиме, према правилима о одржају, прихваћеним у судској пракси, савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је њен власник, јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи од претходног власника, а да није знао,

нити према околностима случаја могао знати да непокретност коју држи није његова.

Чланом 39 став 1 Основног закона о искоришћавању пољопривредног земљишта (“Сл. лист ФНРЈ”, бр.43/59, 53/62 “Сл. лист СФРЈ”, бр.10/65, 25/65, 12/67 и 14/70), сопственик земљишта које се арондацијом припаја има право на накнаду, коју у складу са ставом два даје корисник арондације. Одредбама члана 40 и 41 наведеног закона је прописано да се земљорадницима у накнаду даје земљиште, по могућности исте културе и бонитета, а уколико корисник арондације није земљорадник накнада се даје у новцу и то према прописима о одређивању накнаде у случају експропријације (члан 42 закона).

Уредбом о арондацији државних пољопривредних добара општедржавног значаја (“Сл. лист ФНРЈ”, бр.99/46), чланом 2 став 2 било је прописано да ће физичка и приватна правна лица и задружне организације за одузето земљиште добити у накнаду земљиште одговарајуће вредности без терета из земљишног фонда аграрне реформе и колонизације, а ако је овај земљишни фонд исцрпљен даће им се накнада из периферног земљишта са државног пољопривредног добра.

Супротно жалбеним наводима тужене, изведеним доказима, које је и овај суд, као другостепени ценио, утврђено је да су тужилац и његов правни претходник дуже од 20 година савесни држаоци предметне парцеле у описаним мерама и границама.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП-а.

Основани су међутим жалбени наводи којима се указује да је суд прекорачио границе својих овлашћења доношењем одлуке о формирању нове катастарске парцеле, те је у том делу тужба одбачена на основу овлашћења из члана 387 став 1 тачка 4 у вези члана 16 ЗПП, јер се ради о захтеву који не спада у судску надлежност.

Са свега изложеног, како се и осталим наводима жалбе понавља све што је већ истицано током првостепеног поступка, Апелациони суд је након отворене расправе морао укинути побијану пресуду због учињене битне повреде из члана 372 тачка 7 ЗПП, али је усвојио тужбени захтев те је одлучио као у изреци пресуде у ставу трећем изреке пресуде, на основу члана 387 став 1 тачка 6 ЗПП.

Како је тужена у сразмерно незнатом делу успела у другостепеном поступку одбијен је њихов захтев за накнаду трошкова поступка, те је одлучено као у ставу шестом изреке сагласно члану 165 став 1 у вези члана 153 ЗПП.

С обзиром да је тужилац успео у првостепеном поступку, иако је пресуда по жалби тужене укинута због битне повреде учињене у првостепеном поступку, јер је усвојен његов тужбени захтев, то су му досуђени трошкови целог поступка, на основу одредбе члана 165 у вези члана 153,154 и 160 ЗПП. Тужиоцу су досуђени трошкови првостепеног поступка у износу од укупно 65.300,00 динара, имајући у виду важећу тарифу у време доношења одлуке о трошковима поступка, те крећући се у границама одређених трошкова првостепеног поступка на записнику са рочишта од

28.02.2023.године, а имајући у виду да се тужилац на исте није жалио, те забрану преиначења на горе у складу са чланом 395 у вези члана 402 ЗПП, као и трошкови другостепеног поступка и то за приступ на једно неодржано рочиште у износу од 9.000,00 динара и заступање са приступом и паушалом на једном одржаном рочишту у износу од 13.500,00 динара, с обзиром на опредељену вредност предмета спора од 10.000,00 динара, све у укупном износу од 87.800,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом од извршности па до исплате, на основу члана 277 ЗОО. Тужиоцу нису признати трошкови превоза јер се на основу одредбечлана 154 Закона о парничном поступку, странци признају само нужни трошкове који су потребни за вођење парнице у које трошкове не спадају путни и остали трошкови адвокату, у ситуацији када је странка могла да ангажује адвокате из седишта суда и на тај начин спречи настанак додатних трошкова заступања.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић